

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen ja eduskunnan vaalisäännön 8 §:n muuttamisesta

Asia

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan työjärjestyksen ja eduskunnan vaalisäännön 8 §:n muuttamisesta (PNE 2/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Perustuslakivaliokunta (PeVM 8/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat eduskunnan työjärjestyksen muutokset ja eduskunnan vaalisäännön muutoksen:

Eduskunnan päätös

eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 52 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla,

kumotaan eduskunnan työjärjestyksen (40/2000) 70 §,
muutetaan 2 §, 11 §:n 1 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 a §:n 1 momentti, 20 §, 43 c §:n 1 momentti, 53 §:n 2 momentti, 57 §:n 3 momentti, 61, 62 ja 65 §, 69 §:n 1 momentti sekä 77 §, sellaisina kuin niistä ovat 17 a §:n 1 momentti eduskunnan päätöksessä 1547/2019, 20 § osaksi eduskunnan päätöksissä 118/2003 ja 71/2011, 43 c §:n 1 momentti eduskunnan päätöksessä 123/2019, 53 §:n 2 momentti ja 69 §:n 1 momentti eduskunnan päätöksessä 895/2012 sekä 57 §:n 3 momentti eduskunnan päätöksessä 71/2011, sekä

lisätään eduskunnan työjärjestykseen uusi 75 a § seuraavasti:

2 §

Valtakirjojen tarkastaminen

Ennen vaalikauden ensimmäistä täysistuntoa eduskunnan pääsihteeri tarkastaa edustajien valtakirjat. Hyväksytyn valtakirjan esittäneistä edustajista laaditaan luettelo. Vaalikauden ensimmäinen täysistunto alkaa tämän luettelon mukaan toimitettavalla nimenhuudolla.

Eduskunnan kirjelmä EK 76/2022 vp

Pääsihteeri tarkastaa myös myöhemmin esitetyt valtakirjat. Ennen kuin edustaja ryhtyy hoitamaan edustajantointiaan, hänen on esitettävä tarkastettu valtakirjansa puhemiehelle, joka ilmoittaa tästä täysistunnossa.

11 §

Eduskunnan oikeusasiamies

Eduskunnan oikeusasiamiehen ja apulaisoikeusasiamiehen tehtävän avoimena olemisesta ilmoitetaan puhemiesneuvoston päättämällä tavalla. Perustuslakivaliokunta arvioi tehtävään ilmoittautuneita. Jos tehtävään on useampia ilmoittautuneita, toimitetaan eduskunnan oikeusasiamiehen vaali. Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen vaali toimitetaan kuten eduskunnan oikeusasiamiehen vaali. Vaalissa ei sallita keskustelua.

16 §

Vaalit

Eduskunta toimittaa vaalit siten kuin eduskunnan vaalisäännössä tarkemmin säädetään. Henkilövaali toimitetaan kuten puhemiehen vaali, jollei toisin säädetä. Vaaleissa ei sallita keskustelua, jollei työjärjestyksen 65 §:n 4 momentissa säädetystä muuta johdu.

17 a §

Tiedusteluvalvontavaliokunnan jäsenestä hankittava selvitys

Ennen tiedusteluvalvontavaliokunnan asettamista tai ennen sen kokoonpanon muuttamista tiedusteluvalvontavaliokunnan jäseneksi tai varajäseneksi aiottu kansanedustaja pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan, sisältyykö suojelupoliisin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 48 §:n 1 momentin perusteella tallettamiin henkilötietoihin tietoja asianomaisesta kansanedustajasta.

20 §

Eduskunta-aloitteet

Eduskunta-aloite toimitetaan keskuskansliaan. Aloite on perusteltava lyhyesti. Samaan aloitteeseen ei saa sisällyttää erilaisia asioita eikä talousarvioaloitteeseen yhtä useampaa ehdotusta määrärahaksi tai muuksi päätökseksi.

Eduskunta-aloite voidaan tehdä eduskunnan ollessa koolla. Talousarvioaloite voidaan tehdä vasta eduskunnalle annetun valtion talousarvioesityksen johdosta ja se on jätettävä viimeistään kello 12 kymmenentenä päivänä siitä, kun esitys ilmoitettiin saapuneeksi. Talousarvioaloite lisä-

Eduskunnan kirjelmä EK 76/2022 vp

talousarvioesityksen ja talousarvioesitystä täydentävän esityksen johdosta on jätettävä viimeistään kello 12 neljäntenä päivänä siitä, kun esitys ilmoitettiin saapuneeksi.

Eduskunta voi painavasta syystä puhemiesneuvoston ehdotuksesta päättää 2 momentissa säädettyä lyhyemmästä määräajasta jättää talousarvioaloite lisätalousarvioesityksen ja talousarvioesitystä täydentävän esityksen johdosta.

Eduskunta-aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja voi kirjallisesti peruuttaa aloitteen.

43 c §

Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto

Valiokunnan jäsen, varajäsen tai virkamies ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, taikka seikkaa, josta valiokunta on tehnyt perustuslain 50 §:n 3 momentin mukaisen vaitiolopäätöksen.

53 §

Lakiehdotuksen käsittely

Ensimmäisessä käsittelyssä esitellään valiokunnan mietintö ja käydään asiasta yleiskeskustelu. Sen jälkeen päätetään yksityiskohtaisessa käsittelyssä lakiehdotuksen sisällöstä. Lakiehdotuksen sisältö voidaan yksityiskohtaisessa käsittelyssä todeta ilman pykäläkohtaista käsittelyä hyväksytyksi mietinnön mukaisena niiltä osin kuin yleiskeskustelussa ei ole tehty mietinnöstä poikkeavia säännösehdotuksia. Ensimmäisessä käsittelyssä ei saa tehdä ehdotusta lakiehdotuksen hylkäämisestä.

57 §

Pöydällepano

Ensimmäisessä käsittelyssä sekä 54 ja 55 §:ssä tarkoitetussa käsittelyssä asia pannaan kannatetusta ehdotuksesta kerran pöydälle. Tämän jälkeen asia voidaan ensimmäisessä, ainoassa ja yhden käsittelyn asian käsittelyssä panna kerran pöydälle, jos eduskunta niin päättää. Toisessa käsittelyssä asia voidaan panna eduskunnan päätöksellä kerran pöydälle. Asia pannaan pöydälle johonkin lähinnä seuraavista täysistunnoista.

Eduskunnan kirjelmä EK 76/2022 vp

61 §

Äänestystapa

Äänestys toimitetaan koneäänestyksenä, seisomaan nousten tai avoimena lippuäänestyksenä taikka näitä äänestystapoja yhdistelemällä toimitettavana äänestyksenä. Puhemies ilmoittaa äänestystavan. Keskustelua äänestystavasta ei sallita.

Äänestys toimitetaan ensisijaisesti koneäänestyksenä. Koneäänestys voidaan uusida, jos jo toimitettu koneäänestys ei puhemiehen mielestä ole antanut luotettavaa vastausta.

Avoim lippuäänestys toimitetaan, jos koneäänestystä ei teknisistä syistä voida toimittaa tai jos uusittukaan koneäänestys tai äänestys seisomaan nousten tai äänestystapoja yhdistelemällä toimitettu äänestys ei puhemiehen mielestä ole antanut luotettavaa vastausta taikka jos äänet ovat uusitusakin koneäänestyksessä menneet tasan.

Vaaleissa noudatettavasta äänestysmenettelystä säädetään tarkemmin eduskunnan vaalisäännössä.

62 §

Avoim lippuäänestys

Avoim lippuäänestys toimitetaan nimenhuudon mukaan käyttämällä erivärisiä lippuja. Lipuisa tulee olla painettuna edustajan nimi sekä sana *jaa, ei* tai *tyhjä*. Muunlainen äänestyslippu on hylättävä. Edustajien tulee tuoda äänestyslippunsa uurnaan siinä järjestyksessä kuin heidän nimensä on huudettu.

65 §

Pääministerin valinta

Tasavallan presidentin eduskunnalle antama tieto pääministeriehdokkaasta esitellään eduskunnalle ja asia pannaan pöydälle johonkin seuraavaan istuntoon. Pääministeriehdokkaan hyväksymisestä toimitetaan koneäänestys tai avoim lippuäänestys. Puhemies ilmoittaa äänestystavan.

Perustuslain 61 §:n 3 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettu pääministerin vaali toimitetaan nimenhuudon mukaan käyttämällä äänestyslippuja, joissa saa olla painettuna ainoastaan edustajan nimi. Edustajan tulee kirjoittaa äänestyslippuun sen henkilön nimi, jota hän äänestää, niin selvästi ilmaistuna, ettei epätietoisuutta tarkoitettua henkilöstä voi syntyä, tai jättää äänestyslippunsa tyhjänä. Muunlainen äänestyslippu on hylättävä.

Pöytäkirjaan merkitään, miten kukin on äänestänyt.

Tässä pykälässä tarkoitettua asiasta ei sallita keskustelua. Eduskunta voi kuitenkin puhemiesneuvoston ehdotuksesta sallia keskustelun ennen 2 momentissa tarkoitettua pääministerin vaalia.

Eduskunnan kirjelmä EK 76/2022 vp

69 §

Täysistunnon pöytäkirja

Täysistunnosta laaditaan pöytäkirja, johon merkitään tiedot tehdyistä päätöksistä ja asioiden käsittelystä sekä täysistunnossa käydyt keskustelut. Tiedot täysistunnossa tehdyistä päätöksistä julkaistaan viipymättä tietoverkossa.

— — — — —

8 luku

Erinäisiä säännöksiä

75 a §

Puhemiesneuvoston ja kansliatoimikunnan etäkokous

Puhemiesneuvosto ja kansliatoimikunta voivat kokoontua ja kokoukseen voi osallistua tai olla kokouksessa läsnä puhemiesneuvoston hyväksymiä tietoteknisiä välineitä ja yhteyksiä käyttämällä (*etäkokous*). Puhemies ilmoittaa kokoustavan.

Etäkokouksen edellytyksenä on, että kokoukseen osallistumaan ja kokouksessa läsnä olemaan oikeutetut ovat tietoturvalisessä yhteydessä (*etäyhteys*) keskenään.

Etäkokouksen järjestelyillä on huolehdittava, että keskustelut etäkokouksessa voidaan käydä luottamuksellisesti ja että ulkopuoliset eivät saa tietoja etäkokouksessa käsiteltävistä asioista tai asiakirjoista ennen niiden julkiseksi tuloa. Etäyhteydellä etäkokoukseen osallistuvan kansanedustajan ja puhemiesneuvoston tai kansliatoimikunnan esittelijän on huolehdittava, että hänen kanssaan samassa tilassa ei ole kokouksen aikana läsnä ulkopuolisia.

Etäkokouksessa ei saa käsitellä salassa pidettäviä asiakirjoja eikä vaiteliaisuuden alaisia asioita.

77 §

Edustajantoimen hoitamisen keskeytyminen

Euroopan parlamentin jäseneksi valitun edustajan tulee ilmoittaa puhemiehelle, hoitaako hän edustajantointaan vai toimiiko hän jäsenenä Euroopan parlamentissa. Euroopan parlamentin vaalien jälkeen ilmoitus on tehtävä ennen parlamentin ensimmäistä täysistuntoa. Eduskuntavaalien jälkeen ilmoitus on tehtävä viimeistään kello 12 kolmantena päivänä siitä, kun hänen kansanedustajan valtakirjansa on tullut tarkastetuksi.

Jos edustajaksi valitun toiminta Euroopan parlamentin jäsenenä päättyy, tulee hänen viipymättä ilmoittaa puhemiehelle toiminnan päättymisen ajankohdasta.

Tämä eduskunnan päätös tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2023.

Eduskunnan päätös

eduskunnan vaalisäännön 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 52 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla,

muutetaan eduskunnan vaalisäännön (250/2000) 8 §:n 2 momentti seuraavasti:

8 §

Ehdokaslistan jättäminen

Ehdokaslista on toimitettava eduskunnan keskuskansliaan viimeistään vaalia edeltävänä päivänä kello 12. Puhemies voi erityisestä syystä esitellä myöhemminkin tehdyn ehdotuksen.

Tämä eduskunnan päätös tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2023.

Helsingissä 22.2.2023

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri